

6. Trh práce

Pokračoval odvětvově diferencovaný růst zaměstnanosti syčený z významné části ze zahraničí. Mírně ale přibýlo i nezaměstnaných. Mzdový růst si udržoval svižné tempo.

Posílení výkonu ekonomiky se letos postupně promítalo i do trhu práce. Růst zaměstnanosti zrychlil, jeho těžiště však stále spočívalo ve službách, které profitovaly z rostoucí tuzemské poptávky. Růst některých oblastí investic se odrazil ve výkonech, zaměstnanosti i mzdách ve stavebnictví. Ve zvýšené míře pokračoval příliv pracovníků ze zahraničí, vedle Ukrajiny také ze vzdálených asijských států. Očekávání firem v oblasti zaměstnanosti se na jaře zlepšila a následně stabilizovala, pozitivní posun byl patrný v obchodu i stavebnictví. Míra nezaměstnanosti se lehce zvýšila, přibýlo i dlouhodobě nezaměstnaných, jejich počet ale zůstal relativně nízký. Nabídka volných pracovních míst stagnovala a přetrvával také dlouhodobý strukturální nesoulad nabídky a poptávky. Svižný růst nominálních mezd pokračoval a z jejich mezikvartálních temp nebyla zatím zřetelně patrná tendence k oslabování dynamiky. Souběžná stabilizace cenové hladiny v ekonomice vedla k rychlému růstu reálných mezd, jenž byl od počátku letošního roku patrný ve všech hlavních odvětvích. Kupní síla hrubých zaměstnaneckých výdělků dosáhla ovšem pouze úrovně ze 2. čtvrtletí roku 2019.

Zaměstnanost se mezikvartálně zvyšovala. Počet pracujících v Česku se během letošního roku opět posunul na historické maximum.

Tempo růstu zaměstnanosti se letos zpočátku zvyšovalo. Celková zaměstnanost¹ v 1. čtvrtletí 2025 mezikvartálně vzrostla o 0,4 % a v následujícím období o 0,5 %. Na tomto oživení se podílela některá odvětví tržních služeb a také průmysl, kde se situace částečně stabilizovala (a ve 2. čtvrtletí se zde počet pracovníků mezikvartálně již nesnižoval). Ve 3. čtvrtletí se však celkové svižné tempo neudrželo (+0,1 %), především vlivem dílčí korekce v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství. Zaměstnanost v celé ekonomice aktuálně dosáhla rekordních 5,51 mil. osob a ve srovnání s maximální hodnotou z období poslední konjunktury (4. čtvrtletí 2018) byla vyšší o 2,6 % (+139 tis.), z rozhodující části díky rozvoji veřejných služeb².

Meziroční nárůst počtu pracovníků podpořili zaměstnanci i drobní podnikatelé.

Za 1. až 3. čtvrtletí 2025 celková zaměstnanost narostla meziročně o rovné 1 %³. K tomu přispěli jak zaměstnanci (+49 tis.), tak sebezaměstnaní (+6 tis.)⁴, přičemž obě skupiny rostly procentuálně srovnatelně. Z pohledu odvětví byly stále pro celkovou dynamiku zaměstnanosti v ekonomice určující veřejné služby⁵, kde letos růst mírně zrychlil (na 2,0 %), což souviselo především s rozvojem vzdělávání a zdravotní i sociální péče. Relativně nejvíce se ale zvýšila zaměstnanost v malém odvětví činnosti oblasti nemovitostí (+3,5 %), kde obdobně jako vloni přibýlo jak zaměstnanců, tak sebezaměstnaných. To platí i pro profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (+1,2 %), jež soustřeďují zejména specialisty poskytující vyspělé služby převážně pro podnikovou sféru. Počet pracovníků zde ovšem letos rostl nejméně za poslední pětiletí. Síil naopak růst v ostatních činnostech služeb⁶, kde letos přibýlo 3,4 % pracovníků a zaměstnanost v tomto odvětví, výrazně poznamenaném protipandemickými restrikcemi, tak poprvé překonala úroveň z předkrizového roku 2019. V uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství přetrvával mírnější růst (+1,1 %). Na jedné straně se dařilo obchodu a aktivitám navázaným na cestovní ruch, současně však

Těžiště růstu zaměstnanosti spočívalo nadále ve veřejných službách. Dařilo se i vyspělejší podnikovým službám, nemovitostem, obchodu i cestovnímu ruchu.

¹ Údaje o zaměstnanosti vycházejí z pojetí národních účtů. Jsou vyjádřeny ve fyzických osobách a očištěny o sezónní vlivy. Na rozdíl od údajů z podnikové statistiky či z výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) zahrnují např. i odhad vlivu šedé ekonomiky.

² V odvětví veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče bylo letos ve 3. čtvrtletí ve srovnání s koncem roku 2018 zaměstnáno o 12 % (+117 tis.) osob více. Významný vliv mělo rovněž navýšení ve stavebnictví (+11 %), informačních a komunikačních činnostech (+19 %), profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (+6 %) a též v oblasti nemovitostí.

³ Na rozdíl od loňského roku se tak tuzemská zaměstnanost zvyšovala rychleji než v EU, kde v 1. až 3. čtvrtletí 2025 činil její růst 0,5 %. Podobně jako v tuzemsku i v Unii se zvyšovala pracovní místa výhradně jen ve stavebnictví (+1,1 %) a službách – nejvíce v oblasti nemovitostí (+3,8 %), peněžnictví a pojišťovnictví (+1,3 %) a také v odvětvích s významnou rolí státu (+1,2 %). Pracovníků naopak ubývalo ve zpracovatelském průmyslu (–0,6 %), kde se situace letos spíše zhoršila, obdobně jako v primárním sektoru (–4,8 %). Celkový počet pracovníků letos vzrostl nejvíce na Maltě (+3,6 %) a z významných ekonomik hlavně ve Španělsku (+2,8 %) a v Itálii (+1,1 %). Zaměstnanost stagnovala ve Francii, v Německu i v dalších státech sousedících s Českem. K významnějšímu poklesu došlo pouze v Rumunsku (–3,7 %), Lotyšsku (–1,2 %), Finsku (–1,0 %) a Slovinsku (–0,5 %).

⁴ Z podrobnějších údajů Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) plyne, že ve 3. čtvrtletí 2025 se meziročně zvyšovaly jak počty podnikatelů bez zaměstnanců, tak zaměstnavatelů.

⁵ Pro zjednodušení zahrnují odvětví Veřejná správa a obrana, Vzdělávání, Zdravotní a sociální péče.

⁶ Ty zahrnují vedle kulturních, zábavních a rekreačních činností např. různé služby pro domácnosti (opravy výrobků, kadeřnické a kosmetické činnosti aj.). Zaměstnanost je v tomto odvětví tvořená z více než třetiny drobnými podnikateli.

Ve finančnictví i oblasti ICT letos pracovníků nepřibývalo a počty sebezaměstnaných zde dokonce klesaly.

ubývala pracovní místa v dopravě a skladování, což souviselo s přetrvávající slabou dynamikou výkonu v průmyslu. V okruhu nejvyspělejších služeb zařazených do kvartérního sektoru ekonomiky roste v posledních čtvrtletích celková zaměstnanost jen slabě – v oblasti ICT, stejně jako ve finančnictví, se letos počet pracovníků zvýšil pouze o 0,1 %. V obou případech za tím stál úbytek sebezaměstnaných (těch zde přitom v minulých letech svižně přibývalo). Zatímco celkové růstové tempo zaměstnanosti je letos v oblasti ICT nejslabší od období recese v roce 2012, u peněžnictví a pojišťovnictví jde o potvrzení dlouhodobějšího trendu související s rozvojem digitalizace.

Ve stavebnictví růst zaměstnanosti zrychlil i díky posílení role drobných podnikatelů.

Mimo sektor služeb letos přibýlo pracovníků jen ve stavebnictví (+2 %), k čemuž přispěli vcelku srovnatelně drobní podnikatelé i zaměstnanci. Naopak ve zpracovatelském průmyslu pracovníků meziročně ubývá třetím rokem v řadě. Letošní pokles je zde však relativně mírnější (–0,4 %), stejně jako loni se však na něm podíleli zaměstnanci i sebezaměstnaní. Oslabená tuzemská i zahraniční poptávka po zboží, jakož i přetrvávající nákladové tlaky související hlavně s energetickou náročností výroby zatím neposkytují větší prostor pro růst nových pracovních míst. V ostatním průmyslu byla situace celkově poněkud příznivější, neboť mírný růst zaměstnanosti v energetice, vodním a odpadovém hospodářství stačil kompenzovat prohlubující se útlum v relativně malém oboru těžby a dobývání. Zaměstnanost zde tak fakticky stagnovala čtvrtým rokem v řadě. To v zásadě platí i pro primární sektor zemědělství, lesnictví a rybníkářství.

Pokles zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu se zmínil. Situace v řadě tradičních exportních oborů je stále obtížná.

Odpracovaná doba se zvyšovala rychleji než fyzický počet pracovníků, především ve stavebnictví.

Celkový počet odpracovaných hodin⁷ v ekonomice se letos za tři čtvrtletí meziročně zvýšil o 2,1 %⁸ a během roku navíc tempo zrychlovalo. Stejně jako v předchozích letech (od ústupu pandemie covidu-19) narůstal počet hodin rychleji než počet zaměstnaných (ve fyzických osobách). Totéž platilo letos pro zaměstnance i sebezaměstnané, z pohledu hlavních odvětví pak celkově zejména pro stavebnictví (kde rostla odpracovaná doba oproti zaměstnanosti dvojnásobně), v menší míře i pro většinu i pro další oblasti (vyjma některých váhově malých odvětví služeb⁹). To patrně souvisí s nedostatkem manuálních (kvalifikovaných i méně kvalifikovaných) pracovníků, ale i specialistů na trhu. Projevil se rovněž fakt, že v posledních letech mírně přibývá pracujících s dvěma a více zaměstnáními.

Růst produktivity práce se obnovil. Patrný byl letos v ICT či stavebnictví.

Zrychlení výkonu ekonomiky vedlo letos i při relativně významném růstu odpracovaných hodin k posilování produktivity práce. Hodinová produktivita¹⁰ se v 1. až 3. čtvrtletí meziročně zvýšila o 0,5 % a rostla poprvé po roce 2021. Nejvíce se zvýšila v oblasti ICT (+7,2 %), svižně rostla i ve stavebnictví (2,4 %), finančnictví či ostatních službách. Naopak v průmyslu či podnikových službách pouze stagnovala. K pozitivnímu obratu došlo také u produktivity vyjádřené na pracovníka (ve fyzických osobách), která se meziročně mírně zvýšila již ve 2. pololetí 2024. Oproti roku 2019 byla tato produktivita mírně vyšší (+2,4 %), hlavně zásluhou zpracovatelského průmyslu, za předkrizovou úroveň naopak zaostala hlavně ve stavebnictví a činnostech v oblasti nemovitostí. Hodinová produktivita práce v celé ekonomice byla letos srovnatelná s úrovní z 1. až 3. čtvrtletí 2019 (+0,7 %).

Počet cizinců v zaměstnaneckém postavení vystoupal na rekordních 926 tis. Jejich přírůstek byl stále tažen hlavně občany Ukrajiny.

Trh práce se v Česku dlouhodobě vlivem demografického stárnutí i nízké porodnosti potýká s nízkou zásobou volných pracovních sil. To spolu se silícím tlakem firem na optimalizaci výrobních nákladů podněcuje poptávku tuzemských zaměstnavatelů po pracovnících ze zahraničí. V posledním období napomáhají snadnějšímu zaměstnávání cizinců legislativní změny snižující administrativní náročnost v této oblasti. To se týká jak ukrajinských občanů¹¹,

⁷ Údaje vycházejí z pojetí národních účtů a jsou očištěny o sezónní vlivy.

⁸ Ve srovnání s 1. až 3. čtvrtletím 2019 byl letos počet odpracovaných hodin v ekonomice vyšší o 4,5 %, z toho u sebezaměstnaných o 8,3 %.

⁹ Analogické navýšení u počtu fyzických pracovníků činilo 2,7 %, z toho u sebezaměstnaných 3,9 %.

¹⁰ Jde o činnosti v oblasti nemovitostí a ostatní činnosti služeb.

¹¹ Vyjadřuje sezónně očištěné HDP (resp. HPH na úrovni jednotlivých odvětví) ve stálých cenách na odpracovanou hodinu zaměstnanými osobami (po sezónním očištění).

¹² Oprávnění k zaměstnání (pracovní povolení, zaměstnanecké či modré karty) nepotřebovaly na konci 3. čtvrtletí 2025 více než čtyři pětiny veškerých občanů Ukrajiny (resp. 72 % mužů a 90 % žen) působících v ČR v zaměstnaneckém postavení.

Zrychlil příliv osob z některých asijských států. Počty pracovníků ze střední a východní Evropy meziročně spíše stagnovaly.

Silná koncentrace pracujících cizinců do Prahy dále posilovala.

Celková míra zaměstnanosti ve věku 15 až 64 let mírně rostla, a to výhradně zásluhou žen. Stála za tím široká paleta faktorů.

V průmyslu i službách mimo maloobchod setrvávala krátkodobá očekávání podniků v oblasti zaměstnanosti v negativním pásmu.

tak i cizinců z dalších, nejen z hospodářsky méně vyspělých zemí mimo EU¹². Dlouhodobý příliv zahraničních pracovníků do Česka proto pokračoval. V dominantní skupině zaměstnanců jich letos na konci října bylo na úřadech práce dle kvalifikovaných odhadů MPSV registrováno rekordních 926 tis. To bylo meziročně o 88 tis. více¹³, přičemž tempo růstu ve srovnání s předchozími roky zrychlilo. Nejvíce meziročně přibýlo již tradičně občanů Ukrajiny (+51 tis. na 351 tis., z toho ženy +27 tis., na 188 tis.), dále Slovenska (+13 tis., na 228 tis.), Filipín (+4,3 tis., na 13,5 tis.) a Vietnamu (+2,3 tis., na 22,6 tis.). Z významnějších skupin cizinců rostl relativně svižně počet občanů Indie, Číny a Kazachstánu a Uzbekistánu (shodně okolo 20 %). Naopak u řady početných skupin pracovníků z chudších států střední a východní Evropy – především z Polska, Bulharska a Rumunska, Makedonie, Turecka – jejich počet rostl minimálně (do 2 %), u Srbska a Bosny a Hercegoviny se mírně snižoval (do 2 %). To souvisí s postupným vyrovnáváním mzdové úrovně v tomto regionu. Třetina všech cizinců v zaměstnaneckém postavení v Česku byla registrována v Praze (spolu se Středočeským krajem celá polovina). Meziročně přibýlo cizinců ve všech krajích – nejvíce v Praze (+18 %), Olomouckém (+14 %) a Pardubickém (+10 %), nejméně v Libereckém kraji (+3,5 %)¹⁴.

Výše uvedené trendy se odrazily v pokračujícím růstu počtu pracovníků s vyšší kvalifikací (zejména specialistů, technických a odborných pracovníků i úředníků). Současně ubylo osob v některých manuálních profesích, zejména obsluha strojů a zařízení, nikoliv však pomocných a nekvalifikovaných pracovníků¹⁵. Pokračoval i dlouhodobý trend postupného stárnutí pracujících, neboť růst zaměstnanosti byl z drtivé většiny tažen lidmi ve věku nad 45 let. Míra zaměstnanosti¹⁶ (15–64letých) dosáhla letos v říjnu 75,4 %, meziročně vzrostla o 0,2 p. b. K růstu stále přispívaly jen ženy, u nichž míra vystoupala na 70,8 % (+1,8 p. b.), u mužů dosáhla 80,0 % (–1,1 p. b.). V posledních třech měsících se ale nůžky mezi muži a ženami již nerozvírají natolik intenzivně jako dříve (tempo meziročního poklesu míry zaměstnanosti u mužů se již neprohlubuje a současně u žen růst slábne). Pozici mužů zlepšuje hlavně silně se rozvíjející stavebnictví. Vývoj u žen souvisí s celkovým oživením sektoru služeb i stabilně rostoucí zaměstnaností ve veřejných službách, rozšiřováním zkrácených úvazků¹⁷, rostoucí vzdělaností žen¹⁸ a také dosud stále rychlejším posunem hranice důchodového věku (oproti mužům)¹⁹. Vliv může mít i pokračující propad porodnosti vedoucí k tomu, že klesá počet žen mimo ekonomickou aktivitu (na rodičovské dovolené).

Krátkodobá očekávání tuzemských podniků v oblasti vlastní zaměstnanosti²⁰ se zlepšovala již během roku 2024. Počátek letošního roku přinesl (nejen v Česku, ale i v EU či eurozóně) krátkodobé posílení negativních výhledů, které odrážely rostoucí nejistoty podnikatelů plynoucí patrně z vnějších (zahraničních) faktorů. Během 2. čtvrtletí se ovšem začaly výhledy

¹² Od 1. července 2024 nově nepotřebují v Česku pracovní povolení ani zaměstnanecké karty cizinci z některých ekonomicky vyspělých zemí mimo EU (USA, Velká Británie, Kanada, Austrálie, Nový Zéland, Japonsko, Jižní Korea, Izrael a Singapur). Letos na konci října pracovalo z těchto zemí v Česku v zaměstnaneckém postavení 9,7 tis. osob, tedy srovnatelný počet jako ve stejném období roku 2024.

¹³ Vedle toho evidovalo MPO ve stejném období 135 tis. cizích státních příslušníků s živnostenským oprávněním v Česku (meziročně o 10 % více). Na tomto růstu se skoro ze dvou třetin podíleli Ukrajinci, jichž v Česku podnikalo 48 tis., s odstupem následovali Slováci (27 tis.) a Vietnamci (21 tis.).

¹⁴ Tento region s poměrně silným zastoupením průmyslu čelí v poslední době relativně vyšší nezaměstnanosti a úbytku pracovních míst (patrně i v subdodavatelských firmách automobilového průmyslu).

¹⁵ Dle údajů VŠPS se jejich počet ve 3. čtvrtletí 2025 meziročně zvýšil o 5 %, což mohlo souviset se silným přílivem pracovníků ze zemí mimo EU.

¹⁶ Jedná se o údaje v novém modelu sezónního očištění – pomocí trendcyklu. Inovovaný model očištění lépe odráží změny charakteru trhu práce a sezónnosti. Obdobně je očištěna i měsíční míra nezaměstnanosti.

¹⁷ Dle údajů z VŠPS tuto formu práce praktikovalo ve 3. čtvrtletí 2025 v Česku 355 tis. žen, resp. 14,5 % pracujících žen (a 5,3 % mužů, resp. 149 tis.). Jejich počet se však letos meziročně zvyšoval mírněji než v předchozích dvou letech (růst nastal jen ve starších věkových skupinách žen – nad 45 let), u mužů dokonce celkově mírně poklesl. V evropském kontextu tak Česko stále patří k zemím s výrazně podprůměrným zastoupením zkrácených úvazků. V EU takto ve 2. čtvrtletí 2025 pracovalo 29 % žen, v Německu a Rakousku 50 % žen, v Nizozemsku dokonce přes 60 %. Na druhou stranu v rámci států, jež do Unie vstoupily až po roce 2000, měly oproti Česku vyšší podíl jen Estonsko (20 %) a Malta (19 %). Meziročně se tento podíl zvýšil nejvíce v Lucembursku (+2,3 p. b.) a Maďarsku (+1,3 p. b.), v Česku pak o 0,4 p. b.

¹⁸ S rostoucí vzdělaností se obecně pojí i vyšší participace na trhu práce, zejména pak ve vyšším středním či postproduktivním věku. Dle údajů VŠPS přibýlo letos ve 3. čtvrtletí vysokoškolsky vzdělaných pracujících žen meziročně o 54 tis. (u mužů činil přírůstek jen 12 tis.).

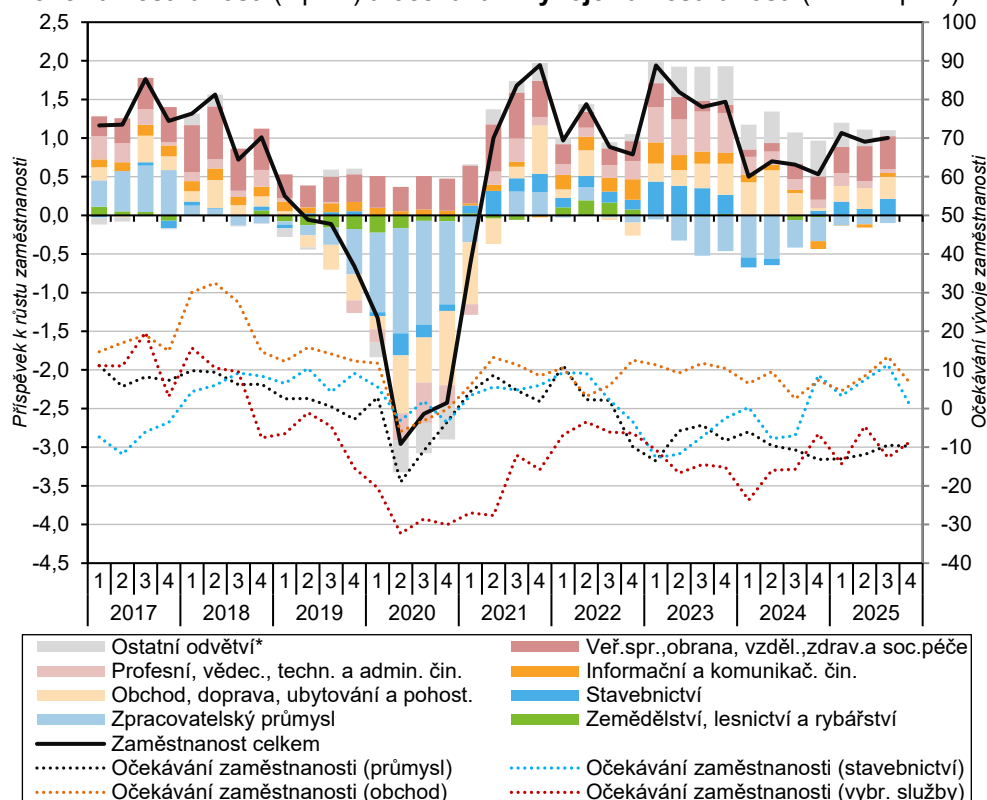
¹⁹ Tomu odpovídá i nárůst pracujících žen ve věku 60 a více let. Ten činil dle údajů VŠPS ve 3. čtvrtletí 2025 meziročně 14 % (+35 tis. osob).

²⁰ Není-li uvedeno jinak, jsou dále použity sezónně očištěné údaje.

opět mírně zlepšovat a v letním období vystoupal souhrnný indikátor očekávání zaměstnanosti v Česku na bezmála tříleté maximum (a jeho úroveň odpovídala dlouhodobému průměru). V další části roku k významnějším změnám nedošlo, nicméně ve stavebnictví i obchodu došlo k dílčí korekci předchozích výrazněji optimistických výhledů. V průmyslu i službách setrvaly výhledy bez větších změn v negativním pásmu²¹. Podíl podniků, pro něž představuje nedostatek pracovní síly jednu z významných růstových bariér²², byl letos na počátku 4. čtvrtletí tradičně nejvyšší ve stavebnictví (43 %). Opačná situace panovala v průmyslu i službách (shodně 12 %), kde se role této bariéry meziročně mírně snížila, ve stavebnictví zůstala na podobné úrovni.

Graf č. 13 Celková zaměstnanost (meziročně v %), příspěvky odvětví k meziroční změně zaměstnanosti (v p. b.) a očekávání vývoje zaměstnanosti (saldo v p. b.)

* Těžba a energetika; Peněžnictví a pojišťovnictví; Činnosti v oblasti nemovitostí; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.
Poznámka: Saldo očekávání vyjadřuje rozdíl v p. b. mezi kategoriemi růst versus pokles zaměstnanosti v nejbližších třech měsících. Údaje jsou sezónně očištěny a vztahují se k druhému měsíci daného čtvrtletí.
Zdroj: ČSÚ (národní účty), Eurostat (konjunkturální průzkumy).

Obecná míra
nezaměstnanosti se letos
začala mírně zvyšovat.
I přesto zůstává
z historického

Obecná míra nezaměstnanosti²³ se po loňské stagnaci začala od letošního jara mírně zvyšovat. Nezaměstnanost 15–64letých tak v říjnu činila 3,2 %²⁴ (muži: 2,8 %, ženy: 3,5 %). Nezaměstnanost se meziročně zvýšila více u mužů (+0,5 p. b.) než u žen (+0,2 p. b.), což souvisí hlavně se situací v průmyslu. Propuštěné pracovníky z některých útlumových oborů ale dokázaly stále z velké části vstřebat zejména rozvíjející se služby. I proto se

²¹ Dle konjunkturálního průzkumu z listopadu 2025 předpokládalo (bez zohlednění sezónnosti) v tříměsíčním horizontu snižování počtu zaměstnanců 21 % firem ve službách, 16 % shodně v průmyslu i stavebnictví a jen 8 % v obchodě. Naopak úmysl rozšiřovat stavy pracovníků byl nejzřetelnější v obchodě (+15 %), ve vybraných službách i stavebnictví (shodně okolo 12 %), v průmyslu šlo však jen o 7 % firem.

²² Podniky mohly uvést více bariér současně.

²³ Údaje o mírách nezaměstnanosti v Česku vycházejí z VŠPS (dle metodiky ILO) a jsou sezónně očištěny pomocí trendcyklu.

²⁴ Trh práce zůstává i v evropském pohledu celkově stabilizovaný. Letos v říjnu činila sezónně očištěná míra nezaměstnanosti (15–74letých) v EU 6,0 % a v eurozóně 6,4 %. Meziměsíčně míry pošetě v řadě stagnovaly a i meziroční změna byla nevýznamná (+0,2 p. b., +0,1 p. b.). Nezaměstnanost v Česku patří v rámci EU dlouhodobě k nejnižším – aktuálně spolu s Maltou (3,1 %), Polskem (3,2 %), Bulharskem (3,6 %) a Německem (3,8 %). Nejvyšší je naopak, i přes pokračující pokles, nezaměstnanost ve Španělsku (10,5 %), v čele států Unie je v tomto ohledu již více než čtyři roky v řadě). Stále se zhoršuje situace v některých severovýchodních státech – ve Finsku i Švédsku se nezaměstnanost blíží 10 %. Poměrně vysoká nezaměstnanost byla stále i v Řecku (8,6 %), přestože meziročně zde klesla o 1,1 p. b. (nejvíce mezi členskými státy). Pokles nastal celkově ve třetině zemí – mj. dále v Portugalsku (–0,7), Kypru či Bulharsku (shodně –0,5). Největší nárůst naopak kromě Švédska a Finska zasáhl i Slovinsko (+0,9) a Irsko (+0,8).

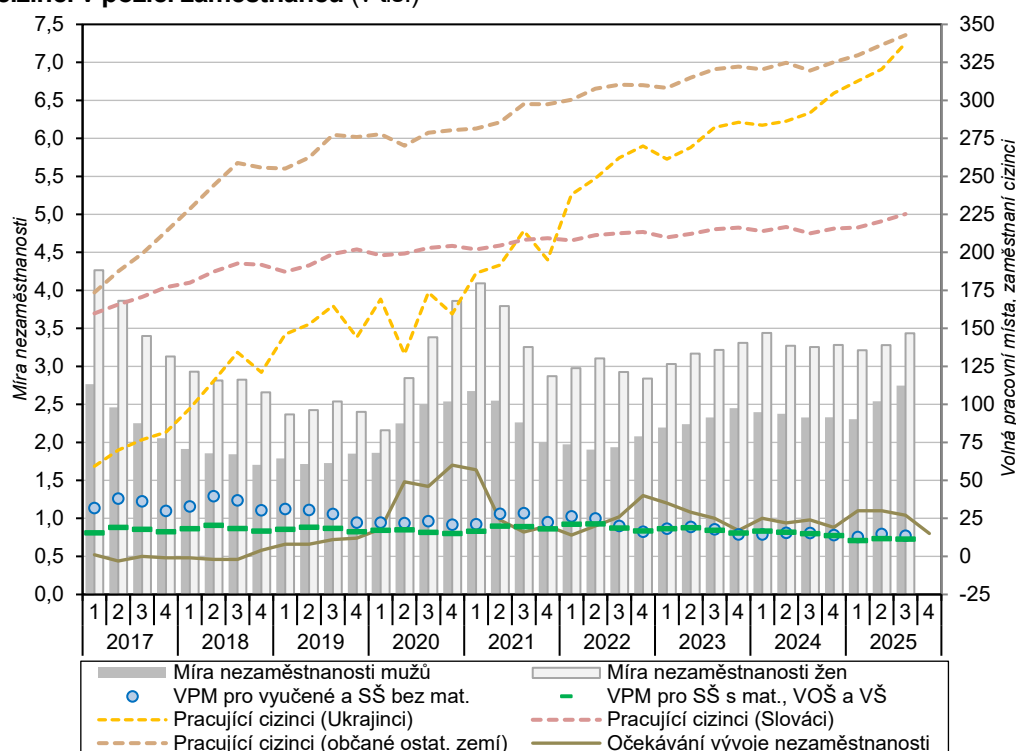
i mezinárodního hlediska nízká. Velikost potenciální pracovní rezervy mírně klesla a zůstávala nízká.

Registrovaných uchazečů o práci mírně přibýlo. Jejich podíl na populaci v produktivním věku byl nejvyšší od března 2017.

počet dlouhodobě nezaměstnaných razantně nezvýšil²⁵. Velikost potenciální pracovní rezervy (tj. ekonomicky neaktivních osob práci nehledajících, ale uvádějících ochotu pracovat) činila pouhých 76 tis. osob²⁶ a meziročně se o šestinu snížila. To sice představuje nezanedbatelný problém pro řadu zaměstnavatelů, na druhou stranu jde ovšem také o pozitivní signál naznačující, že rozsah skryté nezaměstnanosti (ve formě „úniku“ do ekonomické neaktivity) není v posledních letech na tuzemském pracovním trhu významný.

Výraznější ochlazení tuzemského pracovního trhu dosud nenaznačují ani údaje z úřadů práce (ÚP). Sezonně neočištěný podíl registrovaných uchazečů o práci na celkové populaci 15 až 64letých dosáhl letos na konci října 4,6 % (muži: 4,1 %, ženy: 5,0 %). To bylo meziročně o 0,7 p. b. více (mírný růst nezaměstnanosti probíhal nepřetržitě i po celý loňský rok, letos se tempo růstu lehce zvyšovalo²⁷). Vyšší než nynější nezaměstnanost byla naposledy v březnu 2017. Nezaměstnanost je tradičně výrazně regionálně diferencována²⁸.

Graf č. 14 Obecná míra nezaměstnanosti (v %, věk 15 až 64 let), očekávání vývoje nezaměstnanosti ze strany domácností* (v p. b.), volná pracovní místa a pracující cizinci v pozici zaměstnanců (v tis.)**

Pozn.: Míry nezaměstnanosti jsou sezónně očištěny.

VPM = pouze volná pracovní místa s délkou evidence do šesti měsíců. (stav na konci čtvrtletí)

*Sezónně očištěné saldo očekávání nezaměstnanosti v nejbližších 12 měsících (rozdíl mezi procentuální četností odpovědí domácností, růst a pokles vyjádřený v procentních bodech). Vztahuje se k prostřednímu měsíci daného čtvrtletí.

**Počet cizinců v postavení zaměstnanců evidovaných na úřadech práce v ČR na konci příslušného čtvrtletí.

Zdroj: ČSÚ (VŠPS, konjunkturální průzkum), MPSV (VPM registrovaná na úřadech práce v ČR, zaměstnaní cizinci)

²⁵ Meziročně jich ve 3. čtvrtletí přibýlo 14 tis. (na 49 tis.), a to podobným vlivem u mužů i žen. Osoby, jež byly bez práce déle než rok, se na celkovém počtu nezaměstnaných aktuálně podílely 31 % (o rok dříve 25 %), což je v dlouhodobém i mezinárodním kontextu podprůměrná hodnota.

²⁶ Navíc pouze pětina z tohoto počtu byla ovšem schopna nastoupit bezprostředně (do 14 dnů) do práce. Významnou část pracovních rezerv totiž tvoří studenti a ženy na rodičovské dovolené.

²⁷ Nynější nárůst registrovaných uchazečů o práci může souviset i s vyšší aktivitou ÚP v oblasti poradenství a rekvalifikací a také s flexibilnější možností kontaktu ÚP (digitálně na dálku). Nelze vyloučit, že se může projevit větší ochota i odvaha lidí měnit nevyhovující pracovní místa (např. s motivací k vyššímu výdělku i očekávaným navýšením podpory státu v případě krátkodobé nezaměstnanosti).

²⁸ Nejvyšší podíl nezaměstnaných (k obyvatelstvu ve věku 15–64 let) měli aktuálně muži v okrese Karviná (9,9 %) a ženy na Mostecku (11,1 %). Celková nezaměstnanost vyšší než 6 % se celkem vyskytovala v deseti okresech (náležících do krajů Moravskoslezského, Ústeckého, Karlovarského a Jihomoravského), naopak pod 3 % byla v bezprostředním zázemí Prahy, na Rychnovsku a Pelhřimovsku. Meziročně vzrostla nezaměstnanost ve všech okresech ČR – nejvíce na Sokolovsku (z 5,7 % na 7,6 %) a Českolipsku (z 4,0 % na 5,7 %).

Zrychlení růstu ekonomiky se letos příliš neprojevilo do vyšší nabídky volných míst prostřednictvím ÚP.

Úřady práce evidovaly (dle nové metodiky) letos na konci října 94,0 tis²⁹. volných míst (v zásadě jen místa s dobou evidence kratší než 6 měsíců), o 13 % více než letos na konci ledna. Během letošního léta i podzimu se počet míst meziměsíčně významně neměnil (bez ohledu na sezónní vlivy). Dopad zrychlujícího růstu ekonomiky není zatím na nabídce míst patrný. Na jedno volné místo připadalo aktuálně v Česku 3,6 uchazeče (vč. osob dočasně nedosažitelných). Přetrvával významný strukturální nesoulad nabídky a poptávky z kvalifikačního³⁰ i regionálního pohledu³¹. Obavy lidí z růstu nezaměstnanosti (vyjádřené v rámci konjunkturálních průzkumů) letos v 1. čtvrtletí narůstaly, následně došlo ke stabilizaci a během podzimních měsíců se významně snížily (pod úroveň dlouhodobého průměru).

Svížný růst nominálních mezd přetrvával. Byl podpořen zlepšeným výkonem ekonomiky a přetrvávajícím nedostatkem volné pracovní síly v řadě oborů.

Ve 3. čtvrtletí 2025 dosáhla průměrná hrubá měsíční nominální mzda v národním hospodářství 48 295 korun. Meziročně vzrostla o 7,1 % (nepatrně nižším tempem než v průměru za celý loňský rok i za letošní 2. čtvrtletí). Sezónně očištěná mzda posílila mezikvartálně o 1,7 %, což nevybočuje z vývoje za poslední období. Přetrvávající svižný mzdový růst souvisí s pozvolným posilováním výkonu tuzemské ekonomiky, včetně růstu produktivity práce (evidenční počet zaměstnanců v přepočtených osobách se ve 3. čtvrtletí meziročně zvýšil jen o 0,3 %). Projevuje se i celkový nedostatek volné pracovní síly, jenž je nejvíce viditelný ve stavebnictví, ale i v některých službách (např. v dopravě). Vzhledem k přetrvávající poměrně nízké nezaměstnanosti (i jejich stabilních výhledů na nejbližší období) a klesajících obav domácností z jejího růstu, může docházet k větší fluktuaci pracovníků. Ti mohou být více motivováni ke změně pracovního místa s vidinou vyššího výdělku (mj. i vlivem státní politiky zaměstnanosti – růst nabídky rekvalifikací na ÚP, zvýšení podpory lidem v prvních měsících nezaměstnanosti). Na druhou stranu mzdový růst v ekonomice stále tlumila potřeba úspor v rozpočtové sféře a také vytrvale rostoucí počet zahraničních pracovníků ze „třetích zemí“. Ti často obsazují nízkokvalifikované pozice a jejich výdělků tudíž zpravidla nedosahují úrovně občanů Česka.

Kupní síla průměrné mzdy roste meziročně nepřetržitě od počátku loňského roku.

Při stabilizaci vývoje spotřebitelských cen tak vystoupal meziroční růst průměrné reálné mzdy ve 3. čtvrtletí na 4,5 % (obdobně i v úhrnu od počátku letošního roku). Přestože jde o významný růst, ve srovnání s konjunkturálními roky 2018 a 2019 zaostává zhruba o 1 p. b. Meziročně se kupní síla mezd zvýšila ve všech hlavních odvětvích (vč. nejvýznamnějších oborů zpracovatelského průmyslu), což platilo i v předchozích letošních čtvrtletích. Na úrovni celé ekonomiky roste meziročně reálná mzda nepřetržitě od počátku roku 2024. Kupní síla hrubých mezd se celkově aktuálně nacházela na úrovni 2. čtvrtletí 2019, u čistých výdělků již tuto úroveň patrně mírně překročila³².

Mzdy rostly relativně nejvíce ve vyspělých podnikových službách. Významně si ale polepšili i zaměstnanci působící v řadě odvětví služeb s nižšími kvalifikačními nároky.

Meziroční růst mezd ve 3. čtvrtletí se ve většině odvětví příliš nelišil od tempa za celé 1. až 3. čtvrtletí. Mezi odvětvími jsou však tradičně patrné významnější rozdíly v dynamice mezd. Nadprůměrný nominální mzdový růst se koncentroval zejména v tržním segmentu služeb. Ve 3. čtvrtletí rostly mzdy nejvíce v profesních, vědeckých a technických činnostech (+11,4 %), tedy v odvětví postaveném zejména na práci vysoce kvalifikovaných specialistů (což se odráží i v průměrné měsíční mzdové úrovni: 60,7 tis. korun). Svižně však rostly i výdělky v oblastech s nižšími kvalifikačními nároky – kulturní, zábavní a rekreační činnosti

²⁹ Dle experimentální statistiky ČSÚ (šetření u podniků prováděná od roku 2020) byla ve 3. čtvrtletí 2025 nabídka tuzemských firem odhadnuta na 103 tis. volných míst (jedná se jen o místa v pracovním poměru, nejde o přechodná zaměstnání, např. různé typy dohod). Počet míst se meziročně mírně snížil o 5 % (podobně klesal i v předchozích letošních čtvrtletích). Na současném poklesu nabídky se podílely hlavně administrativní a podpůrné činnosti (–2,2 tis.) a dále pak primární sektor ekonomiky, doprava a skladování, ubytování, stravování a pohostinství a překvapivě také stavebnictví a informační a komunikační činnosti. Naopak nejvíce rostla nabídka míst ve vzdělávání a zpracovatelském průmyslu (shodně necelý 1 tis.). Nejvíce volných pozic se nacházelo v průmyslu (27 tis.), v odvětvích s významnou rolí státu (27 tis.) a obchodu (12 tis.).

³⁰ U téměř tří čtvrtin volných pracovních míst postačovalo uchazečům pouze základní vzdělání. Naopak více než třetina všech registrovaných uchazečů o práci disponuje alespoň maturitním vzděláním.

³¹ Nejvíce uchazečů na místo připadalo letos na konci října tradičně v okrese Karviná (22), dále Sokolov (17), Děčín (14), Hodonín (12), Most (10), Bruntál, Znojmo a Jablonec n. Nisou (shodně 9). Naopak vyrovnaný poměr mezi uchazeči a místy byl v okresech Praha-východ a západ (1,0) a méně než 1,5 uchazeče na místo připadalo v Praze, na Mladoboleslavsku, Prachaticku a Tachovsku.

³² U čistých výdělků promlouvá do jejich vývoje nepříznivě mírné zvýšení daňového zatížení práce vlivem znovuzavedení zaměstnaneckých odvodů na nemocenské pojištění (celkový odvod sociálního pojištění za zaměstnance se zvýšil z 6,5 % na 7,1 %), jež bylo schváleno v rámci vládního konsolidačního balíčku (s účinností od ledna 2024). K růstu kupní síly výdělků naopak přispělo zrušení superhrubé mzdy (ledna 2021).

(+9,8 %), činnosti v oblasti nemovitostí (+8,8 %, při dvouciferném růstu zaměstnanosti v tomto malém odvětví), ubytování, stravování a pohostinství (+8,3 %), administrativní a podpůrné činnosti (+8,2 %) či doprava a skladování (+8,9 %). V posledních dvou odvětvích k tomu došlo při souběžném poklesu počtu zaměstnanců (o více než 1 %, v rámci sektoru služeb ojedinělém), neboť se zde promítly přetrvávající problémy v průmyslu.

Ve váhově významných odvětvích obchodu a veřejných služeb se mzdový růst výrazně neodlišoval od celé ekonomiky.

Ve většině dalších odvětví služeb se mzdový růst ve 3. čtvrtletí příliš neodlišoval od celé ekonomiky. Jde o obchod či odvětví s převahou státu, kde rostly nejvíce výdělky ve veřejné správě, obraně a sociálním zabezpečení (+7,7 %), a to vlivem zvýšené preference oblastí souvisejících s bezpečností státu. Slabší růst mezd nastal v malém „nízkovýdělkovém“ odvětví ostatních činností služeb³³ (+5,5 %). Mírně podprůměrným tempem rostly druhým rokem v řadě mzdy v peněžnictví a pojišťovnictví (v tomto odvětví však hrají relativně nezanedbatelnou roli i nemzdové peněžní benefity). V oblasti ICT se mzdy zvýšily o 7,7 % a potvrdily tak, že dle úrovně výdělků dosahují v posledních letech mezi odvětvími maxima (aktuálně 88,8 tis. korun). Přetrvává svižný mzdový růst, jenž je zde patrný dlouhodoběji, avšak vysoký růst zaměstnanosti se již vloni fakticky zastavil (aktuálně: +0,5 %).

Stavebnictví vykázalo svižný růst mezd druhý rok v řadě, což souviselo s růstem zakázek i s nedostatkem pracovní síly

Z tradičních odvětví hmotné výroby pokračoval druhým rokem svižný mzdový růst ve stavebnictví (ve 3. čtvrtletí 2025 o 9,5 %), letos doplněný i posílením počtu zaměstnanců (+1,1 %). Během letošního roku sílil růst výdělků v zemědělství, lesnictví a rybářství (až na 8,6 %), což může souviset s větší potřebou práce vlivem očekávaných vyšších sklizní a s nedostatkem levné pracovní síly. Úroveň výdělků v primárním sektoru byla totiž nízká (39,1 tis. korun). V průmyslu rostly letos mzdy (na rozdíl od předchozích tří let) podprůměrně. To platilo jak v menších odvětvích těžby, energetiky³⁴ i vodního a odpadového hospodářství (shodně mezi 3,0 a 4,2 %), tak ve zpracovatelském průmyslu (+5,9 %). Zde se tempa ve 3. čtvrtletí 2025 mezi největšími zpracovatelskými obory příliš nelišila (+6,8 % ve výrobě stavebních materiálů, resp. +5,5 % v potravinářství). V předchozích letech ale platilo, že zejména ve 4. čtvrtletí se mzdová tempa mezi obory více diferencovala (což souvisí s výplatou celoročních bonusů a vánočních odměn). Co patrně zůstane letos většině zpracovatelských odvětví společné, je pokračující pokles počtu zaměstnanců (ten byl ve 3. čtvrtletí nejvyšší). Ve výrobě motorových vozidel dosáhl 3,6 %, výjimkou bylo potravinářství, kde v posledních čtvrtletích zaměstnanců mírně přibývalo).

Relativně nejvyšší růst mezd i zaměstnanosti vykázala mezi kraji Praha.

Mezi regiony rostly ve 3. čtvrtletí průměrné nominální mzdy meziročně nejvíce v Praze (+7,9 %, z ostatních krajů v Jihomoravském: +7,3 %), nejméně v kraji Libereckém (+5,4 %). Téměř identický obraz byl patrný i za celé 1. až 3. čtvrtletí 2025. Mzdová hladina převyšovala úroveň celé ekonomiky jen v Praze (+27 %) a těsně pod průměrem byla v kraji Středočeském a Jihomoravském, naopak zaostávala nejvíce v kraji Karlovarském (-14 %) a o více než desetinu v Libereckém, Pardubickém a Zlínském kraji.

Relativně nejvíce rostly výdělky nejhůře placeným zaměstnancům. Celkové mzdové difference se meziročně téměř nezměnily.

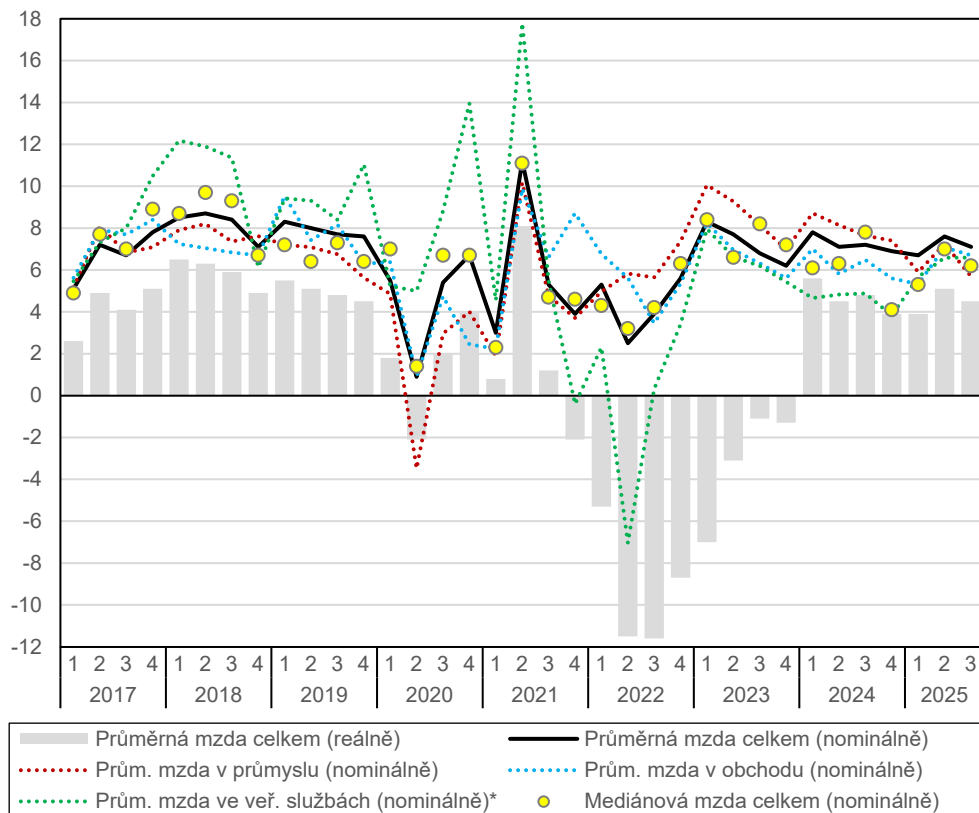
Medián mezd v celé ekonomice vzrostl ve 3. čtvrtletí meziročně o 6,2 % (podobným tempem u mužů – na 45,5 tis. korun, u žen na 40,1 tis. korun měsíčně). Desetina zaměstnanců s nejnižšími mzdami pobírala hrubou měsíční mzdu pod hranicí 22,6 tis. korun (dolní decil meziročně vzrostl o 7,4 %), desetina s nejvyššími mzdami měla výdělky nad hranicí 82,1 tis. korun (horní decil se zvýšil o 6,1 %). Celkové mzdové difference se meziročně téměř nezměnily. Mezera v prostředních výdělcích dle pohlaví činila 12,0 %. Relativně nejvíce rostly celkově nejnižší mzdy, hlavně díky řadě odvětví tržních služeb (ale zčásti i státu – např. v kultuře a sociálních službách), kde se prohlubuje nedostatek volné pracovní síly a zároveň má stále (i po zrušení zaručených mezd v tržní sféře) dílčí vliv i pokračující růst zákonné minimální mzdy.

³³ To zahrnuje podnikatelské, zaměstnavatelské a profesní organizace a také osobní služby (např. kadeřnictví, pohřebnictví), opravy výrobků a také zaměstnávání domácího personálu.

³⁴ Zčásti se zde projevuje i vliv vyšší srovnávací základny. Ve 3. čtvrtletí 2024 se mzdy v energetice meziročně zvýšily o 8,9 % a dosáhly měsíčně v průměru 66 tis. korun.

Graf č. 15 Průměrná nominální i reálná mzda a mzdový medián
(meziroční změna, v %)

*Zahrnuje odvětví s významnou rolí vládního sektoru: Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení; Vzdělávání; Zdravotní a sociální péče; Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.
Zdroj: ČSÚ